

BILTEN

Informativne novine IZB u Švedskoj
novembar 2020

Broj 41

MEVLUD U BOŠNJAČKOJ TRADICIJI ZNAČI **LJUBAV**

Informativne novine Islamske zajednice Bošnjaka u Švedskoj

Sadržaj

4	Uvodnik
6	Aktivnosti iz Zajednice
8	Jubilej–50 godina časopisa ”Preporod”
15	Islamske teme i duhovnost
29	Zanimljivosti
34	Pitanja i odgovori

*„Nije moja zjenica ljepšega vidila,
nit je žena od tebe milijeg rodila!*

*Kao da si stvoren onako - kako si ti htio
stvoren si bez mahane - i lijep i mio!“*

/Stihovi Poslanikovog ashaba, Hassan ibn Sabit, r.a./

UVODNIK

IDRIZ-EF. KARAMAN, GLAVNI IMAM

Ovogodišnji rebiu-l-ewel obilježavamo u posebnim uvjetima. S jedne strane, epidemiološke mjere nam ne dozvoljavaju da organiziramo veće skupove, pa naši mevludi nemaju onu prepoznatljivu aromu. S druge strane, ponovo smo svjedoci napada i vrijeđanja Muhameda, a.s. Dodamo li tome i nastojanja određenih pojedinaca i grupa da „brane“ Poslanika, a.s., u ozbiljnoj smo opasnosti da nam svi zajedno ukradu Mevlud, odnosno, prisjećanje na Muhameda, a.s.

Umjesto da osvježimo svoja znanja o Poslanikovu životu i razmišljamo koliko slijedimo principe koje je on proklamirao, mi upadamo u zamku i bavimo se onim što nas odvodi od toga.

Zato se ovdje prisjećamo dva zanimljiva događaja iz života Muhameda, a.s., o kojima bi u ovom kontekstu možda posebno trebali razmišljati.

Prenosi se, naime, da je za vrijeme hidžre Ebu Bekr, r.a., prateći Muhameda, a.s., stalno mijenjao položaj. Malo bi išao sa lijeve strane, malo sa desne, onda bi prešao ispred, pa iza Poslanika, da bi ga u jednom trenutku Poslanik, a.s., upitao zašto to čini. Hazreti Ebu Bekr mu je odgovorio da ga želi štititi od neprijatelja koji su bili u potjeri za njima. Bilo mu je draže da on izgubi život nego da se nešto desi Poslaniku, a.s.

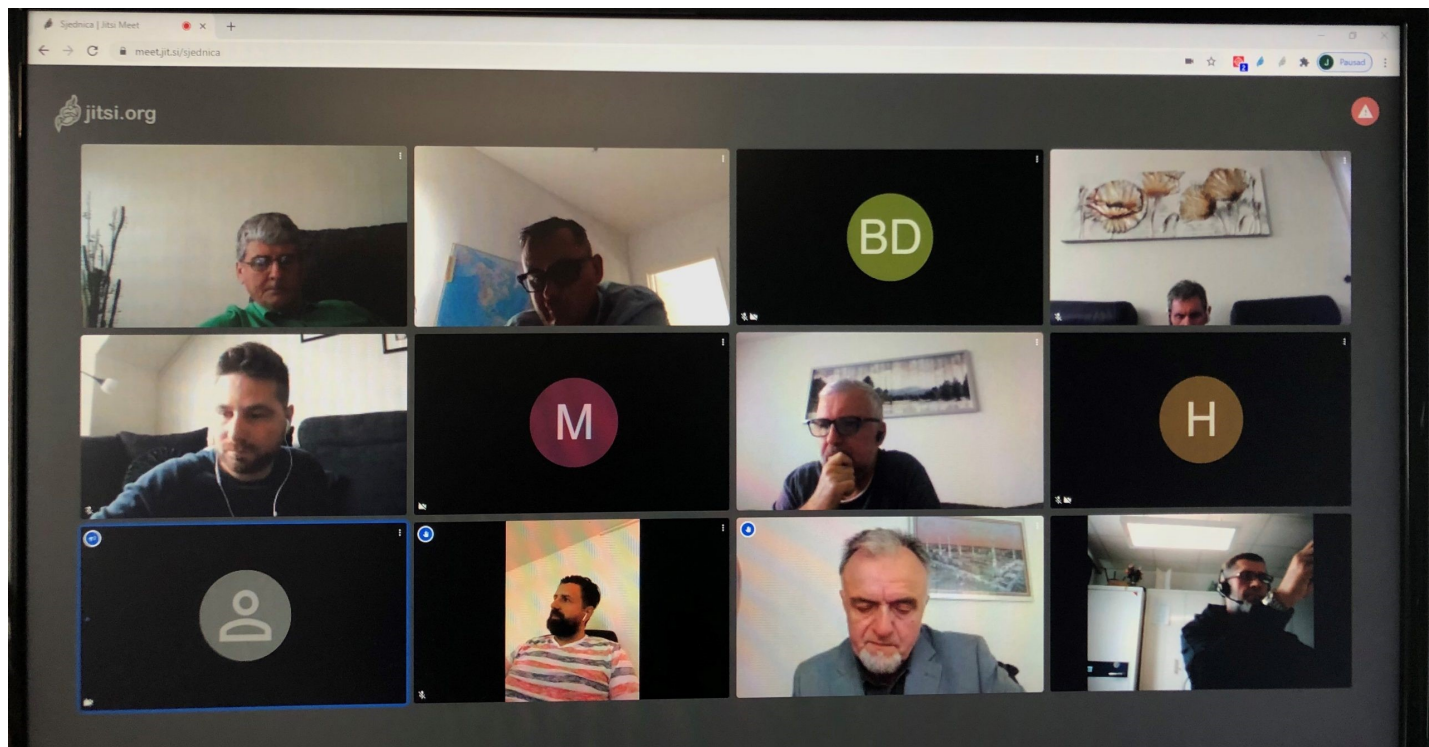
Drugi događaj je vezan za jednog ashaba-druga Poslanika, a.s., kojeg su nevjernici zarobili i nemjeravali da ga ubiju. Tada se desilo da je jedno dijete iz skupine idolopoklonika pritrčalo u zagrljaj zarobljenom ashabu. Svi prisutni bili su skamenjeni, očekujući da će ovaj ashab iskoristiti dijete kao taoca i možda zaprijetiti da ga ubije kako bi sebe spasio. A ashab samo pomiluje dijete i vrati ga njegovoj uplašenoj majci. U tom trenutku prilazi mu Ebu Sufjan, vođa idolopoklonika, i pita bi li volio da je umjesto njega Muhamed, a.s., na ovom mjestu, a on mu odgovara da bi radije dao svoj život nego da najobičniji trn ubode Muhameda, a.s.

Ova dva događaja svjedoče o nevjerovatnoj emociji koju su ashabi imali prema Poslaniku, a.s. Tu svoju emociju ashabi su potvrđivali nastojanjem da u svom životu slijede što više onoga što je Muhamed, a.s., radio.

Uz salavat Poslaniku, a.s., dovimo Gospodaru svjetova da osnaži našu vjeru i ljubav prema Njemu Uzvišenom i Njegovom poslaniku, a.s., kako bi u našim životima slijedili Muhameda, a.s., kao najboljeg od svih uzora.

Amin!

ODRŽANA ONLINE-SJEDNICA IZVRŠNOG ODBORA IZBUŠ-a

U subotu, 19. septembra 2020. godine, održana je online sjednica Izvršnog odbora Islamske zajednice Bošnjaka u Švedskoj.

Na sjednici su razmatrani izvještaji o aktivnostima u proteklom periodu, pri čemu je izraženo zadovoljstvo njihovim obimom, unatoč poteškoćama prouzrokovanih korona virusom.

Pored toga, Izvršni odbor je, uz saglasnost predsjednika Skupštine, koji je prisustvovao sjednici, donio odluku da se redovna odgođena skupština IZBUŠ-a održi u subotu, 17. oktobra 2020. u Domu kulture Norrahammar kod Jönköpinga. Zastupnicima u Skupštini blagovremeno će biti dostavljen dodatni materijal za Skupštinu.

Na kraju je Izvršni odbor donio nekoliko drugih odluka i zaključaka iz svoje nadležnosti.

I.K.

ODRŽANA SKUPŠTINA ISLAMSKJE ZAJEDNICE BOŠNJAKA U ŠVEDSKOJ

U subotu, 17. oktobra 2020. godine, u Jönköpingu je, uz poštovanje svih epidemioloških mjera, održana Skupština Islamske zajednice Bošnjaka u Švedskoj.

Skupštini su prisustvovali zastupnici iz dvadeset jednog našeg džemata. Inače, ova Skupština trebalo je da se održi 21. marta ove godine, ali je odgođena zbog situacije prouzrokovane korona virusom.

Na samom zasjedanju, pored izvještaja za proteklu godinu, plana rada i budžeta za tekuću, tretirane su i izmjene i dopune nekih normativnih akata. Rasprava o ovim pitanjima obilovala velikim brojem kvalitetnih diskusija i odluka.

Treba, na kraju, dodati da je na Skupštini donesena odluka da se džemat Trosa primi u članstvo Islamske zajednice Bošnjaka u Švedskoj, tako da sada naša zajednica broji 27 džemata.

Preporod

www.preporod.com

CIJENA 1,50 KM
(MNE, SER, HR, SLO, MAK 1,50 €)

1970-2020.

Allah neće izmijeniti stanje jednog naroda dok taj narod ne promijeni sebe
(Kur'an)

ISLAMSKJE INFORMATIVNE NOVINE • GOD. L • BROJ 18/1172 • 15. SEPTEMBAR 2020. • 27. MUHARREM 1442.

50 GODINA PREPORODA - ZLATNI JUBILEJ

ISSN 0351-8746-0

Bosna Bank International

Preporodov jubilej
Polu stoljeća inspiracije

06

Intervju
**Reisu-l-ulema Islamske zajednice u BiH
Husein ef. Kavazović**

09

Aktuelno
Kako manjine postaju meta

33

„Preporod“ ima reputaciju jednog od najznačajnijih printanih medija u BiH, a s provjerenim informacijama, člancima i analizama već 50 godina promovira univerzalne vrijednosti. Njegovo ime ukazuje na cilj i svrhu: kontinuiranim progresom učiniti boljim pojedinca i društvo shodno zahtjevima vremena i kur'anskom porukom koja je moto "Preporoda" i nalazi se kao dio loga na njegovoj naslovnici: "Allah neće izmijeniti stanje jednog naroda dok taj narod ne promijeni sebe."

Od osnivanja, "Preporod" promovira nezavisno mišljenje i novinarstvo, za "Preporod" pišu i govore najveća domaća i svjetska imena iz različitih naučnih i kulturnih oblasti bez obzira na vjerska i politička uvjerenja i riječ je o novinama koje su zadržale princip borbe protiv uskih i zatvorenih vjerskih, nacionalnih i ideoloških okvira.

Posebno bogatstvo "Preporoda" jeste što predstavlja svojevrsnu enciklopediju tradicije, baštine, kulture i povijesti koja stoljećima egzistira na ovim područjima i gotovo je nemoguće baviti se bilo kakvim istraživanjem islamske misli, ali i višestoljetne tradicije ovog prostora, bez konsultiranja "Preporoda" kao izvora koji se danas citira u svim važnijim naučnim radovima i publikacijama. Također, "Preporod" je medij koji nikada nije prekinuo direktnu vezu s narodom čija mišljenja cijeni i artikulira kroz različite novinarske forme.

Danas "Preporod" uglavnom izlazi na 64 novinske stranice u full-coloru, ima iznimno posjećen web-portal i Facebook stranicu, a do sada je odštampan u milionima primjeraka.

PREPOROD POLA STOLJEĆA INSPIRACIJE

Preporod, kao što to naši čitatelji vole kazati, jeste dio njihovog ličnog i porodičnog te života zajednice.

Ovog 15. septembra navršava se punih pedeset godina kontinuiranog izlaženja Preporoda. S obzirom na to da nas pandemija koronavirusa još uvijek značajno ograničava, planirane aktivnosti svečanog obilježavanja jubileja smo odgodili do perioda kada to bude moguće učiniti sigurno i uz prisustvo onih koji su Preporodova porodica. U protekloj godini smo se na stranicama Preporoda "prisjećali" događaja i ljudi iz prošlosti s namjerom osvjetljavanja – barem jednim dijelom – onoga što nas inspirira i vodi već pet decenija i što će, ako Bog da, biti naša vodilja i dalje, u budućnosti.

Kur'an i zajednica – most u savremenost

Pedeset godina je dug period, za novine pravi zlatni jubilej, posebno ako ga stavimo u društveni kontekst i sve slabosti i iskušenja kroz koja su prolazili i prolaze naše društvo, naš narod i naša Zajednica. Međutim, institucionalno, za muslimane i Islamsku zajednicu, ovo je značajan jubilej i zbog toga što je Preporod još jedan važan svjedok, ali i oslonac, našeg kontinuiteta koji nam na mnogim drugim poljima često nedostaje.

I na početku, i pedeset godina kasnije, Preporodova inspiracija je u našem muslimanskom geniju razumijevanja Božije upute, Kur'ana i svijeta oko nas u skladu sa zahtjevima vremena u kojem živimo. Kada je naš prvi urednik rahmetli Husein ef. Đozo za moto novina izabrao ajet koji poziva na promjenu naroda, pojedinca i društva – bio je to savršen izraz njegova razumijevanja budućnosti islama – sivevremenog, uključenog i u skladu s zahtjevima vremena. Zbog sadržaja koji su donosile, naše novine nisu bile – niti su danas – puka imitacija instrumenta modernosti što je sastavni dio savremene štampe. Umjesto toga, Preporod je svoju savremenost konstituisao strpljivo, zajedno s muslimanima. "Stanje jednog naroda" koje se spominje u ajetu, a koje treba promjenu, nije ono na koje temeljno utječu vanjski faktori i prilike. Naprotiv, to je stanje koje traži promjenu u biću i pojedinca i zajednice, u njihovoj srži, jer promjenom "sebe samih" mijenjaju se percepcije i faktori koji utječu na to stanje. Tako su islam i muslimansku zajednicu razumijevali naši dobri prethodnici i to prenosili na stranice Preporoda. Temeljna poruka Preporoda bila je i ostala: svi trebamo promjenu nabolje i svi smo za nju odgovorni. Upravo u tom htijenju, želji i osjećanju događa se i traje povezanost muslimanske zajednice i Preporoda, u zlatnoj vezi satkanoj na principima i učenju islama. Naša zajednica, koja se okupljala na razne načine oko Preporoda s obzirom da je "ilmijjansko" čedo, ni tada ni danas nije imala granicu koja ih dijeli od džemata. Jer, Preporod, kao što to naši čitatelji vole kazati, jeste dio njihovog ličnog i porodičnog te života zajednice. I to tako jeste – i kad je dobro i kada nije dobro, u Preporodu su njegovi čitaoci čitali svoje razumijevanje islama i duhovnosti, ali i svoje uspjehe i nade, gledali su kako raste njihova budućnost, mjerili je, sagledavali, nad njom drhtali te pratili "stanje naroda" kada je patio i stradavao, ali nije odustajao. Ako postoji ilustrativan primjer koji pokazuje naše razumijevanje savremenosti i uspravnog hoda u budućnost dostojne muslimana, to je pokretanje i trajanje Preporoda. On je bio most preko prepreka za suočavanje s našom stvarnošću koji smo trebali prijeći.

Znanje i istina su uvijek u trendu

Za većinu muslimana biti dio javnosti je značilo biti dio ispunjenja njihove vjerničke svrhe. Znati i kazati, uputiti na dobro a odvrćati od zla, kako Kur'an upućuje je dio vjerničkog poslanja. E upravo to poslanje vidjeli su u "svojoj" novini.

Kao zajednica muslimana okupljena oko Preporodovog "prozora" u javnost – uglavnom smo uspijevali oduprijeti se estradizaciji i vulgarizaciji predstavljanja i razumijevanja naše vjere, tradicije, vjerskog života i djelovanja Islamske zajednice.

Preporod je u cijelom proteklom periodu doživljavan kao odraz svoga doba i zajednice. Sve što se ticalo našeg naroda i njegovih izazova, na ovaj ili onaj način dolazilo je do izraza na stranicama Preporoda: svaka promjena, svako cvjetanje i svaki potres – i iznutra i izvana. Uz decenije pređenog puta pod paskom komunističkog represivnog režima, godine izloženosti najbrutalnijem obračunavanju s muslimanima u toku agresije, decenije presabiranja u post-genocidnom društvu u kojem dominiraju senzacionalizam, opskurnost, površnost i rastakanje društvenih normi uspjeli smo zadržati svoj identitet i zajedno s džematom, živjeti svoju svrhu i konzistentno provoditi misiju koja je temeljno islamska jer nastojimo promovirati etičke vrijednosti i univerzalna načela islama, ali i informativnu odnosno onu koja se uvijek iznova stavlja u aktuelno vrijeme kada novina izlazi. Na različite izazove smo različito odgovarali – u našem malom-velikom svijetu smo informirali o činjenicama i tako skidali plašteve mitova i obmana, ali razgrtali i samoobmane. Originalnost i snaga duha koja se ogledala u tome siguran su vodič za put koji je pred nama. Kao i naša muslimanska zajednica, nismo odolijevali svakoj oluji i svakom vrtlogu uspješno, ali postojan kurs zadat na vrijednostima islama smo zadržali.

Mijenjat ćemo (se) – i dalje!

Njegovati muslimanski duh promjene, uz duboku samorefleksiju, je naša zadaća. Susretat ćemo se sa sobom i svijetom oko nas dostojanstveno i stameno, onako kako to muslimani ovdje stoljećima čine. U ovom broju Preporoda dobar dio stranica smo posvetili upravo našoj novini, njenom pređenom putu i značaju za sve nas – i za razumijevanje naše prošlosti i za našu budućnost. Iz tih sadržaja vidljiva je naša odrednica ali i poruka – mijenjat ćemo (se) i dalje – i na bolje. Kao oni koji razumiju da svaki medij ima i da će imati ograničenja, svjesni smo činjenice da štampani mediji u eri bržih i tehnološki nadmoćnijih medija, danas nemaju, a neće imati ni u budućnosti ulogu i značaj koji su imali ranije. Unatoč tome, vjerujemo da će oni koji unatoč tim procesima i dalje budu pripremali kvalitetan sadržaj imati perspektivu i da će ostati relevantni. To posebno vjerujemo za Preporod jer očekujemo da će i u budućnosti, u skladu sa svojom temeljnom orijentacijom i identitetom rasplamsavati žar poruka 'lijepe riječi', te i dalje objavljivati sadržaje koji će upravo u formatu štampanog medija biti prepoznatljivi i cijenjeni kod naših čitalaca, posebno onih kojima se interesovanja ne završavaju na pukoj informaciji, nego su zainteresirani za šira i dublja sagledavanja naše duhovnosti, ali i drugih važnih društvenih tema i izazova kojih će uvijek biti.

Preporod danas kontinuirano i fokusirano prati život i interesovanja muslimana, priče iz života muslimanske zajednice u Bosni i Hercegovini, ali i izvan nje. Objavljuje stavove i komentare naših imama, alima i muslimanskih mislilaca, otvara dijalog o osjetljivim temama, prati i analitički propituje kretanja i društvene fenomene kod nas i u svijetu, objavljuje reportaže, intervjuje, informira o važnim i zanimljivim događanjima na domaćoj i međunarodnoj sceni. U tome je sadržano i pravo javnosti na informacije o radu institucija Islamske zajednice o čemu, također, izvještavamo uz poštivanje najviših etičkih i profesionalnih standarda – vođeni našim motom, ajetom koji kaže da Allah neće izmijeniti stanje jednog naroda dok taj narod ne promijeni sebe. Oni koji to razumiju, oni koji ne odustaju od promjene stanja u kojem se nalaze na bolje – oni su stalni pokretači promjene i oni su Preporod.

/ Senada Tahirović , Preporod

50
Preporod
1970-2020.

Preporod

ISLAMSKE INFORMATIVNE NOVINE

Allah neće izmijeniti
stanje jednog naroda
dok taj narod ne
promijeni sebe
(Kur'an)

UŽIVAJTE U PREPORODU SADA I U **DIGITALNOM**
IZDANJU.

POSJETITE STRANICU

PREPOROD.PRESSREADER.COM

ILI INSTALIRAJTE APLIKACIJU "PREPOROD" ZA
ANDROID I IOS UREĐAJE.

INSTALIRAJTE I UŽIVAJTE U SADRŽAJU!

Pristupite digitalnom
Preporodu
s bilo kojeg uređaja

Bilo kada i bilo gdje uživajte u sadržaju
vaših omiljenih islamskih informativnih
novina. Cjelokupan sadržaj printanog
izdanja smo na vaš zahtjev prilagodili
Android, IOS i Windows uređajima.

POSLANIK I KISELO GROŽĐE

Jednom je neki siromah donio Poslaniku, a.s., pregršt grožđa. Allahov Poslanik, a.s., sam je pojeo jednu, dvije, tri bobice, a zatim i cijeli grozd. Grožđe nije ponudio nikom od prisutnih. Siromah, koji je donio grožđe, bio je vrlo zadovoljan i otišao je.

Jedan od ashaba je rekao: "O, Allahov Poslaniče! Sam si pojeo grožđe i nikome od prisutnih nisi ponudio?"

Allahov Poslanik, a.s, se nasmijao i rekao: "Svo grožđe sam pojeo sam jer je bilo kiselo. Da sam ga ponudio vama, vi biste možda pravili grimase, što bi povrijedilo osjećanja siromaha. Zato sam smatrao da je bolje da sa uživanjem pojedem svo grožđe sam i tako usrećim siromaha. Nisam želio da povrijedim osjećanja tog siromašnog čovjeka."

JESMO LI ZAISTA INSPIRISANI MUHAMMEDOM, S.A.V.S.?

U junu 2010. godine muslimani iz Velike Britanije su producirali odličan video serijal pod nazivom "Inspirisani Muhammedom", kako bi podstakli na bolje razumijevanje islama i muslimana.

U ovoj kampanji su predstavljeni mnogi aspekti ponašanja, učenja i ophođenja Pooslanika, s.a.v.s., s kojima nemuslimani nisu upoznati i na koje se mnogi muslimani trebaju podsjetiti.

Dok sam se jednog jutra vozio na posao, palo mi je na pamet jedno važno pitanje:

"Da li je većina muslimana u svijetu danas zaista inspirisana poslanikom Muhammedom,

s.a.v.s., i njegovim ophođenjem prema ljudima?"

Dok je vozač susjednog auta nasilno pokušavao natjerati onog ispred sebe da vozi brže, prvi odgovor koji mi je pao na pamet je bio "ne". Većina muslimana danas nije inspirisana Poslanikovim uljudnim ophođenjem. Mnogi od nas ga možda slijede u nekim vanjskim obilježjima, poput nošenja brade i načina klanjanja i učenja Kur'ana, ali je žalosna istina to da većina muslimana ne odmakne daleko od toga.

Kad bismo ga istinski slijedili

Kad bismo ga istinski slijedili, ne bismo imali toliko problema u našim međusobnim odnosima, pogotovo u odnosima s onima koji se razlikuju od nas. Naše ponašanje na ulici i u prodavnici bi bilo mnogo ljepše nego što jeste. On je rekao: "Poslan sam da usavršim plemenitost i lijepe osobine kod ljudi." Također je rekao: "Najbolji vjernici su oni koji su najljepšeg ahlaka. A najbolji od vas su oni koji se najbolje ophode prema svojim ženama."

Da li muslimani današnjice održavaju ove visoke standarde sa svojim porodicama, prijateljima, rodbinom i ljudima koje ne poznaju?

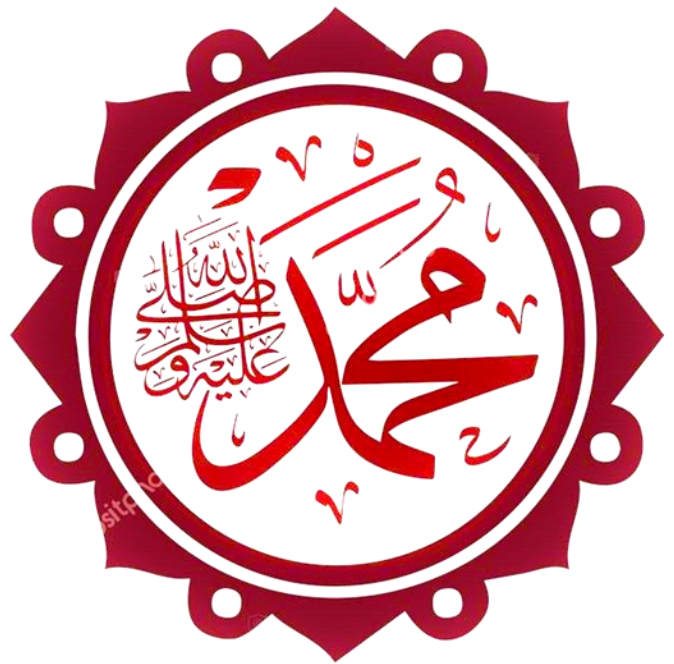
Kad bismo ga istinski slijedili, o našim zajedničkim problemima i planovima bismo razgovarali mirno, u želji da se savjetujemo i nikad ne bismo dozvoljavali vladavinu sile, nasilja i diktature.

Gospodar je u Kur'anu prave vjernike, sljedbenike Muhammeda, s.a.v.s., opisao kao one "...koji se o poslovima svojim dogovaraju..." (Eš-Šura, 38)

Kad bismo ga istinski slijedili, bili bismo izrazito ljubazni prema našim komšijama, bili oni muslimani ili ne, i bili bismo zajednica koja brine o siromašnim i slabim, gdje niko ne spava na ulici niti umire od gladi, kao što je slučaj u Somaliji. Zar naš Poslanik nije rekao: "Nije musliman onaj ko zanoći sit, a njegov komšija gladan".

Odnos prema komšijama koji nisu muslimani

Kad govorimo o komšijama, možemo spomenuti ovaj video Mahira Zejna koji je dio serijala "Inspirisani Muhammedom". To je spot za pjesmu u kojem on pokušava da bude inspirisan Poslanikom u

načinu ophođenja prema drugima, uključujući prvu komšinicu koja ga mrzi jer je musliman i svako jutro mu pred vrata donosi smeće.

Jednog dana pred Mahirovim vratima nema smeća, a on čuje kako komšinica kašlje, jer ima jaku prehladu. Poslanik, s.a.v.s., je bio suočen sa sličnim scenarijem, koji je bio inspiracija za ovaj spot. Šta onda radi Mahir, kao musliman inspirisan Poslanikovim primjerom? Odlazi u kuhinju, pravi vruću supu i nosi je komšinici kao simbol dobre volje i znak da joj želi brz oporavak. Pitanje koje se postavlja je: Koliko nas na Zapadu ili Istoku slijedi ovaj primjer?

Suživot

Dobri međususedski odnosi su jako važni u islamu i oni su prvi element mirnog suživota sa svim članovima zajednice ili društva u kojem živimo. Iz Kur'ana saznajemo da nas je Bog sve stvorio od jedne duše i da jedni druge trebamo upoznavati: "O ljudi, Mi smo vas od muškarca i žene stvorili i plemenima i narodima vas učinili da biste se upoznali. Najugledniji od vas kod Allaha je onaj koji Ga se najviše boji; Allah, uistinu sve zna i nije Mu skriveno ništa." (El-Hudžurat:13)

Jedna od važnih lekcija koju trebamo zapamtiti o Poslanikovom životu je činjenica da je on poslan kao milost cijelom čovječanstvu, a ne samo muslimanima.

Da li su muslimani današnjice milost svijetu, oni koji traže rješenje za njegove probleme i saraduju s ljudima drugih vjera u pronalaženju odgovora na globalna pitanja? Ili se muslimani većinom zanimaju samo za svoje probleme i daju slab doprinos svojim lokalnim zajednicama i rješavanju globalnih problema?

U ovom vremenu globalizacije u 21. stoljeću, ako smo zaista inspirisani Poslanikom, trebamo postati milost čovječanstvu, a ne uzrok njegovih problema i briga, počevši od pitanja u kojima svi možemo dati svoj doprinos, kao što je briga o okolišu, kao što predlaže brat Timothy Winters s Univerziteta u Kembridžu koji vodi projekt izgradnje jedne od prvih ekološki osviještenih džamija u Evropi.

Pravda, mir i praštanje

Pravda u svim svojim oblicima (socijalna, ekonomska, politička) je jedno od ključnih učenja islama. Ako smo istinski sljedbenici Muhammeda, s.a.v.s., toga uvijek moramo biti svjesni, posebno u trenucima velikih promjena, poput onih koje su se desile u muslimanskim zemljama tokom Arapskog proljeća.

Nikada ne budite nepravedni prema drugima, čak ni prema onima koji su vas tlačili godinama. Neka pravda uvijek bude svjetlo koje vas vodi u životu na ovom svijetu, baš kao što je nepravda tama na Sudnjem danu.

Kad se Poslanik, s.a.v.s., vratio u Mekku nakon više od dvadeset godina progona, ratova i nepravde protiv njegovih sljedbenika, vratio se u miru. Osveta radi samog sebe nikad nije bila dio njegovog karaktera, i iako su mnogi od njegovih bližnjih ubijeni u bitkama s nemuslimanima, kad je ušao u Mekku, ušao je u miru i pokazao samilost i oprost prema svojim dotadašnjim neprijateljima i sve ih pomilovao.

Islam je religija mira, pravde i oprosta, te je pomilovanjem svih Mekelija Poslanik, s.a.v.s., postupio prema Božijoj naredbi iz Kur'ana:

“Ako oni budu skloni miru, budi i ti sklon i pouzdaj se u Allaha, jer On, uistinu, sve čuje i sve zna (El-Enfal:61)

Molim Allaha da nas učini istinskim sljedbenicima Poslanika Muhammeda, s.a.v.s., i da učini da u svojim djelima i postupcima uvijek budemo inspirisani njegovim učenjem i lijepim ponašanjem, u cilju izgradnje boljeg svijeta za sve, muslimane i nemuslimane.

Izvor: <http://www.poslanikmuhammed.info/>

UPUTI ME NA LIJEPO PONAŠANJE

Od Alije, r.a., se prenosi da je Poslanik, a.s., učio ovu dovu:
„Uputi me na lijepo ponašanje. Doista, na lijepo ponašanje ne upućuje niko drugi do Ti. Sačuvaj me lošeg ponašanja, jer, doista, lošeg ponašanja me ne može sačuvati niko osim Tebe.“ (Bilježi Muslim)

Jednom prilikom, neko od sljedbenika Knjige je uvrijedio Poslanika, a.s., na što ga je Aiša ukorila i zazvala Allahovo prokletstvo na njega. Poslanik, a.s., joj je rekao: „Blagost ne dotakne nijednu stvar, a da je ne ukraši, a grubost ne dotakne nijednu stvar, a da je ne upropasti.“

Ako je naš plemeniti Poslanik, a.s., redovno molio Allaha da usavrši njegovo ponašanje – a on je bio najsavršeniji od ljudi – uolikoj smo tek mi potrebi da redovno molimo Allaha za najljepše ponašanje?!

MEVLUD U BOŠNJAČKOJ TRADICIJI ZNAČI LJUBAV

Mevludi su posebni književni spjevovi čiju osnovnu tematsku liniju čine događaji iz života posljednjeg Božijeg poslanika Muhammeda, a. s. To su ritmizirani spjevovi namijenjeni vokalnom, ali ne i instrumentalnom izvođenju. Vokalna izvedba mevluda uvijek je prilagođena mekamskom sistemu orijentalno-islamske muzičke tradicije, što učačima ostavlja prostor improvizacije i prilagođavanja značenja teksta mekamskom sistemu. Iako su zabilježeni slučajevi da su pojedini tabiini recitali pjesme u čast Poslanika, a. s., mevlud je tek u doba dinastije Fatimija u Egiptu prerastao u institucionalni oblik obilježavanja Poslanikovo rođenja.

MEVLUD U KULTURI BOSANSKO-HERCEGOVAČKIH MUSLIMANA

Moliše me kolašinski prviš:
» Nami mevlud daj bosanski napiši!
Što j' u Kur'an na sve iman imamo
Bošnjački nam gradi mevlud molimo! «
Salih Gašević

SALIH GAŠEVIĆ

1850? - 1898/99

Salih Gašević rođen je 1850. godine u Nikšiću gdje je završio mekteb i muftiu, nakon čega odlazi u Istanbul radi daljeg obrazovanja. Po završetku Bosanske u Istanbulu vratio se u Nikšić gdje se zared francuskih postova bavio i prevođačko-prevodilačkim radom. Svo zavičaj napustio je 1876. godine i otišao u Ljumu (Albanija) gdje je postavljen za kamekama (ninskog nadbiskupa). Ljumu napušta 1887. godine kada je postavljen na mjesto kamekama u Šahovcima (Domelevo, sjedište istoiminskog kađiluka), gdje je primio svoj poznati Mevlud.

Umro je 1898-99. godine i ukopan u haremu Čaršijske džamije Hadžidžade u ahi Muhalla u centru Brijunog Polja. U toku Drugog svjetskog rata ova džamija je srušena, a njeni ostaci su kasnije potpuno ukopani. Tjelo hafize Gaševića je rekonstruirano i zajedno sa nišanom, preneseno u Ljubicu, gdje se i danas nalazi.

Gabiničny Mevlud spjevan je u jedanaestercu i ima 398 stihova. Prva dva izdavanja objavljena su u Škoplju (1878. i 1883-84. god.), a kasnije na arabici i latinici više puta u Sarajevu, Jaskićke priredbe i izdavanja uradili su Šehmedin-ef. Čaušević i Mehmed-ef. Handžić, uz dodatne dove i kafiže kao popratnih sadržaja pri izvođenju.

ROĐEN JE PEJGAMBEROVO

Amina, majka Muhammed pejgambera,
Ona sađef rodi, zno bisera.

Kad je bila njim Amina hamila,
Alameta mnogo jeste vidjela.

Otac našeg Pejgambera Abdullaha,
Ođabr'o je milosnika hak-Allah.

Kad približi vakat da se on rodi,
Svako dobro na ovi svijet dođodi.

Rebiul-evvel vakat bješe proljeće,
Ponedjeljni noć dvanesta doñjeće.

OD ALI-DEDE BOŠNJAKA DO DANAŠNJIH DANA

Mevludi su svoj procvat doživjeli u doba Osmanskog carstva, u kojem je 1588. godine mevlud proglašen za službeni praznik. S Osmanlijama je on došao i u današnju Bosnu i Hercegovinu, a od tada do danas Bošnjaci su ga obilježavali i učili. I danas u našoj kulturi posebno mjesto ima mevlud Sulejmana Čelebija pisan na osmanskome turskom jeziku, a u nekim je mjestima ostala tradicija učenja ovog mevluda u originalu. Neki su Bošnjaci kroz protekla stoljeća i sami napisali mevlude, a neki to i danas čine.

Prvi bošnjački autor za kojeg znamo da je napisao mevlud bio je Ali-dede Bošnjak u 16. stoljeću, pa može reći da forma mevluda opstoji u kulturi Bošnjaka u kontinuitetu duže od 400 godina. Ipak, zlatno doba mevluda bila je druga polovina 19. i početak 20. stoljeća, kad su napisani i najrasprostranjeniji mevludi koji su uče po bosanskim džamijama i tekijama.

Riječ je o mevludima Saliha Gaševića, Arifa Sarajlije, Safvet-bega Bašagića... Poetski najuspjelijim mevludom smatra se mevlud Muse Ćazima Ćatića. Njegov Lejlei-Mevlud svrstava se u red najljepših pjesničkih ostvarenja bošnjačke književnosti s početka 20. stoljeća, a njegovoj neobičnosti doprinosi i to što je pisan u šesnaestercu, a ne u jedanaestercu, kao većina drugih.

SULEJMAN ĆELEBI

1351-1422

Sulejman Ćelebi rođen je 1351. godine u Bursi, tadašnjeg prijestolnici Osmanskog carstva. Sultan Bajazid I (Yıldırım) imenovao ga je imamom Ulu džamije u Bursi 1399. godine, gdje je najvjerovatnije sastavio svoj poznati mevlud pod nazivom *WASİLA AN-NAĞĀT* (Put koji vodi do spasa) 1409. godine. Djelo se sastoji od ukupno 732 stiha. Prema predaji povod za sastavljanje ovog djela bila je tvrđnja nekog Ćelebijevog savremenika da ne postoji nikakva razlika između Muhammeda, a.s., i drugih poslanika.

Najstariji poznati prijepis ovoga mevluda je primjerak koji se čuva u biblioteci Aja Sofiji u Istanbulu i potječe iz 1510. godine, dok najstariji primjerak u Bosni i Hercegovini jeste rukopis iz 1613. godine i čuva se u Gazi Husrev-begovoj biblioteci u Sarajevu.

MEVLUD SE NE PJEVA, ON SE UČI

“Bošnjaci svoju ljubav iskazuju prema onome koga vole lijepim riječima, često tako lijepim i tako biranim da se one u pjesmu slože, pa ih Bošnjaci od prigode do prigode rado pjevaju. No, ima posebnih ljubavi. Bošnjaci kao muslimani posebno snažnu, stalnu i trajnu ljubav gaje prema Uzvišenom Bogu i Njegovom miljeniku Muhammedu, a. s. I tu ljubav su iskazivali kroz pjesme koje se ne pjevaju nego se uče. Stoga mevlud jeste pjesma, ali se ona uči. Prigode iz Poslanikovog života bile su snažna inspiracija Bošnjacima, onima koji su bili inspirirani i koji su znali napisati lijepu riječ, da tu inspiraciju pretoče u stih. Koliko je ko od njih dosegnuo, možemo suditi po tome koliko je nečiji tekst umjetnički vrijedan, ili koliko je muzikalan i narodu blizak. No, koliko je bila snažna čija inspiracija – to samo Allah zna. Kroz stoljeća kroz koja živimo islam, Bošnjaci su iskazivali svoju ljubav prema Poslaniku preko tekstova onih koji su tu ljubav znali pretočiti u stih”, poručuje Ismet Bušatlić, ujedno primijetivši zanimljivu višeznačnost riječi “mevlud” u bosanskom jeziku. Mevlud je i datum u kalendaru, i događaj u džamiji ili kući, ali i tekstualni sadržaj koji se tom prilikom uči.

(časopis STAV, novembar 2018)

"MIMBERU JE PRIŠ'O JECAJIMA PRAĆEN,
O KAKO JE BIO BOLEŠĆU ISPAĆEN!
A ONDA JE IME BOGA SPOMENUO,
I VAZ DIRLJIV VJERNIM O SMRTI DRŽAO.
OKREN'O SE ZATIM PA VJERNE PITAO,
JE L' IKOME IŠTA KRIVO UČINIO
IL' JE MOŽDA NEKOM ŠTA DUŽAN OSTAO?"

TAD SE UKAŠ DIŽE PA OVAKO ZBORI:
"POSLANIČE BOŽJI, TVOJ BIČ ME JOŠ BOLI,
KOD TAFE SI MENE S DEVE UDARIO,
NEHOTICE BJEŠE, AL' ME ZABOLJELO,
PRAVEDNO BI BILO KAD BIH TI VRATIO
UDARAC UDARCEM KAD BIH NAPLATIO!"

DŽAMIJA ZABRUJA, GNJEVAN ŽAGOR ČU SE:
SRAM TE BILO, UKAŠ, VJEČNO STIDIO SE,
PEJGAMBER IH SMIRI I SA TUGOM REČE:
"BIČUJ, BIČUJ, UKAŠ - NEK I MENE BOLI!"

U TRENU SE ONDA OVO DOGODILO:
UKAŠ ZAJECAO, VJERNOG ZAGRLIO,
PA OZAREN SREĆOM KROZ SUZE GRCAO:
"POSLANIČE BOŽJI, UV'JEK SAM ŽUDIO
DA NASLONIM GLAVU NA MUBAREĆ GRUDI
DA OSLUHNEM SRCE KOJE TOL'KO LJUBI!"

DOBRO NAM DOŠ`O!

DOBRO NAM DOŠ'O NAJVEĆI SINE
ARAPSKOG RODA I DOMOVINE!

DOBRO NAM DOŠ'O STARI PLEMIĆU,
HAŠIMOVIĆU, KUREJŠEVIĆU.

KOJI ĆE SLABE DIĆI NA NOGE,
I SPASIT' ROPSTVA NARODE MNOGE.

DOBRO NAM DOŠ'O, PROSVJETITELJU,
ZAGOVORNIČE I SPASITELJU.

TEBI ZA LJUBAV LJUDI SE DRUŽE
DA ČOVJEČANSTVU ZAJEDNO SLUŽE.

SVE TEBE VOLI, PRIRODE DIKO,
STARO I MLADO, MALO, VELIKO.

SURI ISRAFIL KADA ZAPUŠE
U TE SE NAŠE UZDAĆE DUŠE.

TI NESRETNIKU BLAŽIĆEŠ MUKE,
TI GRIJEŠNIKU PRUZAĆEŠ RUKE.

KLJUČ SREĆE JE U PRIHVATANJU SOPSTVENE AUTENTIČNOSTI

Čovjek današnjice osjeća se sve više usamljenim i nesretnim uprkos materijalnim bogatstvima koje posjeduje. Iako sve više žudi za materijalnim, ipak ne osjeća sreću u tome.

Svjedoči tome i podatak da u svijetu svakih 40 sekundi neko izvrši samoubitstvo, oko milion godišnje. I to većinom u razvijenim zemljama. Stoga se sve više pažnje posvećuje mentalnom zdravlju.

Iskušnja i tegobe kroz koje čovjek prolazi utiču na mentalno zdravlje. Potrebno je snage ne pokleknuti.

- Čovjek je sastavljen od duše i tijela. Oni čine jednu cjelinu i duboko se prožimaju. Duševno zdravlje utječe na zdravlje tijela, a i tjelesno zdravlje utječe na naše mentalno stanje. Tijelo je potrošni materijal, ono je ljuska. Baš kao automobil, i tvoje tijelo se haba. Nagrizava zub vremena. Duša je čovjekova suština. Tijelo traži hranu i piće. Kao što automobilu treba dobro gorivo i servis, tijelo traži dobru hranu, odmor i održavanje. Da ne bi morao ići na popravke i zamjenu dijelova. Duša je od drugačijeg materijala nego tijelo. Ona se ne haba. Tijelo teži zemlji, materijalnom. Duša teži nebesima. I traži drugačiju hranu od one kojom hraniš tijelo. Duša uživa u duhovnim stvarima, u emocijama, hrani se ljubavlju i toplinom – kaže za Preporod.info hafiz Nedim Botić.

I za duševno zdravlje, ističe hafiz Botić, važno je odvojiti vrijeme za sebe. Za odmor, punjenje baterija, i imanskih i tjelesnih. Važno se je diskonektovati, i odmoriti u tišini.

Dunjaluk i tehnologija nas stalno tjeraju da budemo aktivni, a tijelu i duši fali mir od svega. Od vijesti, problema, briga, obaveza, potreba. Jer sve ima granice, pa i naše tijelo.

Bez odmora nema ni produktivnosti ni uspjeha, a ni zdravlja.

- Ljudi znaju misliti da je bolest nešto strašno. Znam dosta ljudi koji su teško, pa i neizlječivo bolesni, a jako su sretni i ispunjeni. A znam i jako puno zdravih ljudi, a totalno nesretnih. Sreća ne ovisi toliko o onome vani, već u onome što se nalazi u tebi. I tvom pogledu na svijet. Zdravlje, pa i ono duševno, svakako nije cilj života, ono je samo sredstvo da iskoristiš život bolje. Kad se razboliš, a svako od nas će se razboljeti kad-tad, onda ti mnoge stvari budu uskraćene. Ali čak i tada, u toj boli, možeš pronaći veći cilj i sreću. Jer te bol, puno više nego rahatluk, natjera da se mijenjaš, boriš i napraviš nešto – ističe hfz. Botić.

Teško iskustvo

Hfz. Botić prošao je veliko iskušenje bolesti. Godinama je to trajalo, a ove godine se navršavaju pune 23 godine života sa 'neizlječivom' bolešću. Govori kako nije imao velike životne planove.

- Teško je bilo šta planirati kad nemaš zdravlje. Neko mašta velike dunjalučke ciljeve, a moj san je bio da, nekad u budućnosti, mogu jesti i piti bez bolova i krvarenja. Zbog bolesti sam i mnoge stvari radio kasnije od drugih. Upisao fakultet u 21. godini, završio sa 26. Hafiz postao sa 32 godine. Prva radna iskustva sticao sa 29 godina. I tako dalje. Ali nisam odustajao. Jesam padao, i to baš do dna. Ali sam se podizao i pokušavao iznova i iznova. Borba sa traumama, strahovima, blokadama, da se izboriš sa ranama na srcu i duši je posebna priča. Kroz sav taj put insan jako puno nauči - prisjeća se hafiz tegoba kroz koje je prolazio.

Unazad nekoliko godina bio je dosta drugačija osoba. Depresivan, pun strahova, trauma, povučen u sebe. Zatvoren u četiri zida svoje duše, malo koga je puštao unutra. Stid ga je bilo i bolesti, prošlosti i ožiljaka.

Priča kako ga je bilo strah svega, plašio se šta ako se bolest vrati, šta ako nikad ništa ne napravi u životu. Budućnost je vidio teškom, a sebe jako slabim i nemoćnim.

Imao sam doslovno, govori hafiz Botić, blokade da pričam pred bilo kim, čak i da se vozim tramvajem, a strah me bilo i ljekarima otići. Traume su bile pravo jake. Nisam govorio, trpio sam. Jer me je bilo stid i da pomoć zatražim. Nisam znao da će bolje doći tek kad progovorim. Kad sam počeo da pričam o svom iskustvu, prvo sam mislio, ma koga to zanima.

Kako sam nastavio pričati i ohrabrivati druge, tako sam i sebi pomagao. Kamen je pao sa prsa. Prestao sam se stidjeti onoga što sam, prihvatio sebe, čak suprotno. Naišao sam na podršku i ljubav ljudi, to mi je davalo snage da nastavim. Vidio sam da nemam čega da se stidim, već danas najveće svoje životne probleme koristim kao svoje najveće prilike i prednosti.

- Kad imaš problem, nemoj se stidjeti. Nisi jedini koji ga ima. Nemoj se stidjeti zatražiti pomoć. Progovori, podijeli, olakšat ćeš sebi. A nikad ne znaš, možda baš tvoj zid i belaj postanu tvoje velike prilike i vrata uspjeha. Smogni snage i potraži pomoć. Podijeli ono što te muči sa nekim. Ne sa bilo kime, već sa onim ko te voli i želi ti dobro. Na prvom mjestu sa Allahom, dž.š., jer On jedini i problem može ukloniti. Potom sa članovima porodice, roditeljima, supružnikom, povjerljivim prijateljima. Osjetit ćeš olakšanje, ali moraš uraditi i ono što je do tebe. Prioni na posao i suoči se sa strahom. Nemoj bježati, znam da nije lahko, ali nema druge, moraš ga pogledati u oči. Vidjet ćeš, mnogo si jači/a nego što misliš, a taj problem je mnogo manji nego što se čini – savjetuje hfz. Botić.

Mi upravljamo stresom

S obzirom da je stres razlog narušavanja mentalnog zdravlja hfz. Botić ističe da stres nije uvijek negativan. Niti je on sam po sebi neprijatelj. Živimo u takvim vremenima kad je on sastavni dio života. Ono što pravi problem jeste naša reakcija na stres i nezdravi načini nošenja sa njim. Kada se on gomila iz dana u dan, kada se nakupljaju teške emocije i nezdravi životni stilovi. Ono što treba mijenjati jesu naše reakcije i učenje zdravih načina nošenja sa svakodnevnim izazovima.

- Da bi se insan bolje osjećao, ponekad je potrebno i da okolina i uvjeti življenja postanu bolji. Čovjek radi na sebi, ali ima stalne izvore stresa koji ga izjedaju, i to u svojoj kući, na poslu, u društvu. Sve to ostavlja traga na tijelu i duši, koliko god se insan trudi da bude pozitivan. Njegovo će tjelesno i psihičko stanje istinski procvjetati kad se promijene porodični odnosi, ili kad ode na bolji posao, ili nađe ljude koji ga podržavaju, ili kad prestane nestabilnost i verbalna zlostavljanja ili uvrede. Do tada, na njemu je da radi koliko može, čuva zdravlje koliko može i da radi korake koji će dovesti do tih promjena koji mu trebaju da bi živio kvalitetno – govori hfz. Botić.

Tijelo i duša su jedna cjelina. Tijelo, ističe on, reaguje na misli, a i misli na tjelesne podražaje. Nakupljanje stresa i negativnih emocija dovodi do lučenja velikih količina hormona stresa, što duže to traje organizam trpi posljedice i kao rezultat se javljaju simptomi kojih se insani plaše, lupanje srca, nesanica, bolovi, gušenje, nesvjestica. Sve sasvim normalne reakcije i sasvim bezazlene, ali to insan ne zna, pa se prepadne reakcije tijela što dovodi do lučenja još više hormona stresa i još većeg straha. U suštini problema nema. Tijelo reaguje baš kako treba. Ali to osoba kojoj je nervni sistem iscrpljen ne zna.

- Cilj terapije je da osoba povrati sigurnost u život i svoje tijelo. I da bude u stanju da istripi te neugodne emocije i osjete bez dodatnog straha. Tu pomaže razgovor sa dobronamjernim i stručnim psihologom, da osoba stekne povjerenje u tijelo i sebe. I da promijeni život nabolje. Zna se desiti da osobe piju dosta kahve i energetskih pića, kofein kao stimulans povećava nivo hormona stresa i dovodi do pogoršanja simptoma anksioznosti. Onda kasno lijevanje u postelju. Anksiozne osobe znaju do kasno biti budne, ali tijelu treba san i odmor. Ako zaspimo iza 23 sata, tijelo ne može imati tri faze kvalitetnog sna. A manjak sna dovodi do pogoršanja simptoma. Onda unošenje puno šećera i proizvoda od bijelog brašna, brze hrane dovodi isto do pogoršanja simptoma jer dovode do skokova i promjena u nivou šećera u krvi, a to proizvodi slične simptome kao anksioznost. Onda nekretanje, manjak tjelovježbe, manjak druženja sa ljudima, itd. sve dovodi do pogoršanja simptoma. Znači sa stručnjakom se uradi revizija toga šta je osoba radila samoj sebi pa je došla u to stanje, te se onda uvode zdravije navike. Smanjenje kofeina, više kretanja, ranije spavanje, više vode, tehnike opuštanja, odlazak u prirodu, suplementi vitaminski - ističe hfz. Botić.

Ključ je u zahvalnosti

Zahvalnost je, potencira hfz. Botić, lijek za mnoge zdravstvene probleme. Ona poboljšava fizičko i mentalno zdravlje. Zahvalni ljudi imaju manje bolova, jači imunitet, jače srce, smanjen rizik od teških bolesti, niže nivo stresa, veće zadovoljstvo životom. Žive sretnije i ljepše.

- Ovo potvrđuje cijeli niz naučnih studija. A u Kur'anu je prije 1400 godina objavljeno: „Ako budete zahvalni, Ja ću vam, zacijelo, još više dati; budete li nezahvalni, kazna Moja doista će stroga biti“. Naumpadne mi tako kako je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, noću ustajao. Nema svjetla, ni struje, ni grijanja, ni tople vode, nema toplog kreveta ni ugodnih prekrivača. On, sallallahu alejhi ve sellem, uzima abdest, staje na namaz i suze mu kvase lice. Pita ga supruga, zašto toliko klanja, a on odgovara, a zar da ne budem zahvalan rob!? A nije imao ni hrane u frižideru, ni vode u slavini, ni grijanja pod nogama, ni auta u garaži. Sve ono što mnogi od nas imaju, a i pored svega što imamo, opet nam fali rahatluka i sreće - govori hafiz Botić.

Možda ta sreća koju tražimo i nije u stvarima i gomilanju. Možda je ona u nama, u pogledu na svijet. Možda je ona u srcu, u zahvalnosti na ovom divnom daru koji zovemo život.

■ U historiji niko poput tebe nije stvoren. Tvoj glas, izgled, talenti, životna priča su totalno jedinstveni. Pa zašto da ne iskoristiš to i budeš ti, umjesto da žudiš i zavidiš što nisi kao neko drugi? Kad svoje oči okreneš ka onome što baš ti imaš, i budeš na tome zahvalan, osjetit ćeš rahatluk i uživanje - kaže na kraju za Preporod.info hafiz Nedim Botić.

PREPORODINFO

ALMEDIN-EF. SPAHIĆ

DONIRANJE ORGANA U ŠVEDSKOJ

temeljima šerijatskih pravnih nauka donose savremene fetve (odgovore), na pitanja poput trgovanja akcijama, stanbenim kreditima, leasing automobilima, pitanjima posta i namaza u različitim vremenskim zonama, gdje nema gotovo nikako noći ili dana, kao i pitanjima savremene medicine, kao što su darivanje krvi, organa, pitanja genetike, vakcinacije, vještačke oplodnje, kloniranja itd.

Tragajući za odgovorima na ova pitanja primjećujemo da se kroz vrijeme ulema razilazila u tumačenju i davanju fetvi, posebno u pitanjima koja nisu bila ranije tretirana, a za koje je trebalo ipak dati odgovor i iznijeti pojašnjenje. Takvo je pitanje i

doniranje organa za života ili nakon smrti, o čemu ćemo detaljnije u ovom tekstu pisati.

Osvrnut ćemo se na zvanične podatke i trenutnu situaciju sa doniranjem organa u Švedskoj, te navesti kakav je stav naše Zajednice, odnosno fetva-i-emina po ovom pitanju.

Prema podacima Uprave za socijalna pitanja Švedske (Socialstyrelsen) u prošloj godini 2019. u Švedskoj je izvršeno 812 transplatacija organa, a u prvoj polovini ove 2020. godine od 01. januara do 31. juna, izvršene su slijedeće transplatacije: 201 bubreg, 84 jetre, 23 srca, 23 transplatacije pluća, 2 gušterače, 3 operacije inzulinskih ćelija.

U prosjeku godišnje više od 700 stanovnika Švedske dobije jedan ili više organa. Broj registrovanih i stvarnih donatora još uvijek nije dovoljan da pokrije sve potrebe onih koji čekaju ovu vrstu pomoći i lijeka. U januaru ove godine u Švedskoj je registrovana potreba za 850 organa, a godišnje prema zvaničnim podacima umre 30-50 osoba u periodu čekanja za transplataciju organa.

U nezaustavljivom naučno-informativnom progresu savremenog doba, u svim sferama ljudskog života pružaju se razne prilike za usavršavanje, saznavanje i unapređenje ličnog i društvenog života, ali se istovremeno zahtjevaju i odgovori kako pojedinca tako i Zajednice prema novim savremenim dostignućima i izazovima.

Allah, dž.š., u suri Ar-Ra'd, 29. ajetu, je rekao:

"Onima koji vjeruju i čine dobra djela - blago njima, njih čeka divno prebivalište."

Iskrenom vjerom u jednoću Stvoritelja, vjernik i vjernica će konstantno i permanentno tokom života djelima kazivati o čvrstoći svog vjerovanja, s ciljem zasluge vječnog i divnog prebivališta. Iz prakse Pejgambera, a.s., učimo da vjernik i vjernica trebaju prije svega svoju vjeru svjedočiti i kazivati djelima a ne samo riječima.

Muslimani su kroz vrijeme tragali za odgovorima na razna pitanja s kojima su se suočavali, te se tako i u našem vremenu pojavljuje sve više pitanja i potreba za odgovorima od uleme našeg vremena da na

Trenutno u državnom registru za doniranje organa nakon svoje smrti se izjasnilo oko 1,7 miliona osoba. Oko 78% se pozitivno izjasnilo da želi biti donator. Uprava za socijalna pitanja Švedske također navodi da je značajno veći broj osoba koje su pozitivnog mišljenja da budu donator nakon svoje smrti ali se o tome još uvijek nisu zvanično izjasnile

Godišnja smrtnost u Švedskoj je prosječno oko 90.000 stanovnika, a samo nekoliko stotina godišnje uspije biti donator. Veoma je mali broj osoba koji umire u stanju u kojem može biti donator i ispunjava kriterije da može donirati organe.

Razlog tome je što je potrebno da smrt nastupi u bolnici i da je osoba u momentu smrti prikopčana na respirator. Pored toga potrebna je lična saglasnost ili saglasnost porodice/nasljednika ukoliko se radi o doniranju nakon smrti.

U državi od 10 miliona stanovnika koliko danas ima Švedska, oko jedan milion su muslimani. U ovom nadasve humanom djelu i velikom dobročinstvu očekuje se zasigurno i učešće muslimana, jer bolest određenog organa nije uvjetovana vjerskom pripadnošću.

Zbog toga se postavlja pitanje da li je muslimanu dozvoljeno da prima ili poklanja svoje organe za života ili poslije smrti? Da li smije određeni organ ili dio tijela da donira i na taj način spasi nekome život?

Savremene fetve značajnog broja islamskih učenjaka, među kojima ističemo dr. Jusufa El-Kardavija i fetva-i-emina dr. prof. Enesa-ef. Ljevakovića kazuju da je muslimanu i muslimanki dozvoljeno da primi organ druge osobe radi spašavanja života i izliječenja, ali isto tako i da donira određene organe uz određene uvjete i ograničenja.

U fetvama spomenutih alima se navodi da muslimanima nije dozvoljeno da doniraju ili primaju reproduktivne organe, kao i vanjske organe, kožu ili cijelo tijelo radi medicinskih istraživanja, jer bi to predstavljalo masakriranje leša, što je zabranjeno u Islamu. Te ne bi bilo moguće izvršiti vjerski propis i pripremu za dženazu (gasuljenje), klanjanje dženaze i ukop.

Međutim, dozvoljena je transplatacija unutrašnjih organa uz saglasnost donatora ili porodice/nasljednika u slučaju kadaverične transplatacije, odnosno nakon nastupanja smrti. Ovakve transplatacije se izvode po posebnim procedurama te ne narušavaju i ne masakriraju tijelo umrlog.

Transplatacija sa žive osobe ima određene uvjete, a to su:

- da nije dozvoljeno u Islamu donirati vitalne organe od kojih ovisi život donatora,
- nije dozvoljeno da se izvrši transplatacija ukoliko je poznato da će narušiti zdravlje donatora,
- potrebno je da se radi o nužnoj transplataciji radi spašavanja života,
- te da postoje realne prognoze za uspjeh transplatacije.

Doniranje organa sa ispunjenim navedenim kriterijima u Islamu se tretiraju velikim dobročinstvom, gdje donator ima svakodnevno sevape, nagradu sve dok osoba se koristi doniranim organima, navodi se u mišljenju dr. Karadvija.

Doniranje ili primanje organa nije uvjetovano pripadnošću određenoj vjeri, dakle može se donirati, ali i uzeti organ i od nemuslimana.

Trgovina organima je strogo zabranjena u Islamu i po švedskom zakonu.

Osobe koje žele da se izjasne o doniranju organa poslije svoje smrti, trebaju da navedu koje organe će donirati, odnosno samo dozvoljene organe, te da o tome upoznaju svoju porodicu i nasljednike ili eventualno da se izjasne ukoliko ne žele nikako biti donatori organa poslije svoje smrti. Pristup registru je dostupan na internet stranici Uprave za socijalna pitanja (Socialstyrelsen) i 1177, pod rubrikom „Anmäl dig till donationsregistret“.

Jedan donator nakon smrti može da spasi nekoliko života. Ograničenje u godinama za doniranje nije određeno, kao i uzrast za izjašnjavanje u registru za doniranje organa. Djeca koja napune 15 godina mogu sama da se izjasne, a za mlađe od 15 godina popunjava jedan od staratelja. I na kraju navedimo da je u prošloj 2019.g. najstariji donator organa u Švedskoj imao 85 godina.

HOLIVUDSKO ŠETALIŠTE SLAVNIH: JEDINA ZVIJEZDA PO KOJOJ SE NE GAZI

Kad je Muhammedu Aliju ponuđena zvijezda sa njegovim imenom na Holivudskom šetalištu slavnih (Hollywood Walk of Fame) on je to odbio rekavši: "Ja nosim ime našeg Poslanika s.a.w.s i nemoguće je da dopustim ljudima da gaze po njegovom imenu."

Pragmatični Amerikanci, kako bi sačuvali uspomenu i odali priznanje najpoznatijem profesionalnom bokseru teškašu u historiji, našli su alternativno rješenje-zvijezdu s imenom Muhamed postavili su na zid zgrade uz šetalište, a tom činu je prisustvovao i veliki Ali. Tako je slavni Muhamed jedini od velikog broja slavnih čija se zvijezda s imenom ne nalazi na trotoaru Holivudskog šetališta slavnih, već iznad njega, kako ne bi bila pod nogama šetača. Ne zbog njega, već zbog Poslanika Muhameda s.a.w.s. Veliki Ali koji je prije prihvatanja islama nosio ime Kasijus Klej(Cassius Marcellus Clay), poznat je i po tome što je svojevremeno odbio da kao vojnik SAD sudjeluje u agresiji na Vijetnam 1967.godine, zbog čega je bio i osuđen a oduzete su mu i titule prvaka u boksu, zabranjeni bokserski nastupi, te je pauzirao tri godine.

Islam je prihvatio s dvadesetak godina pod utjecajem grupe Nacija Islama uzimajući ime Cassius X, po ugledu na drugog poznatog člana te sekte Malcoma X. Sekta je bila simbol borbe crnačkog stanovništva SAD protiv ropstva i ugnjetavanja. Vođa sekte uskoro mu je dao novo ime Muhammad Ali.

Cassius Marcellus Clay, rođen je 18. 01.1942. godine u Luisvilu, SAD. Sa 12 godina počeo je učiti prve lekcije o boksu, a već sa 16 dospio u četvrtfinale regionalnog prvenstva u Čikagu. Zlatnu olimpijsku medalju osvojio je 1960. godine, koja mu je bila odskočna daska u profesionalnoj karijeri. Sa 22 godine, 1964. godine, postaje svjetski šampion u teškoj kategoriji, što je bio uvod u karijeru koja je trajala više od 20 godina i u kojoj je tri puta osvojio titulu svjetskog prvaka. Svjetski šampion je postao godinu dana nakon prihvatanja islama. Po prihvatanju islama 1963. godine mijenja ime i postaje Muhamed Ali. U svom intervjuu, 1991. godine, Ali je, vezano za taj značajni preokret u životu, izjavio: "Bio sam Cassius Clay. Jeo sam svinjetinu. Bio sam crnac i nisam imao dovoljno samopouzdanja. Mislio sam da su bijelci superiorniji. Bio sam kršćanin koji se zvao Cassius Clay".

Islam i redovni namazi u džamijama su mu vratili pouzdanje. Prestao je misliti da su bijelci superiorniji, a upornim iščitavanjem Biblije pronalazio je određene kontradiktornosti koje je tumačio ljudima ističući prednosti islama i Kur`ana, što čini i danas, uprkos teškom oboljenju, teškom govoru i i kretanju zbog Parkinsonove bolesti.

Ali je u svojoj karijeri imao 56 pobjeda i samo 5 poraza. Jedni su ga voljeli, ali drugi i mrzili zbog harizmatičnog i uvjerljivog, katkad i namjerno hvalisavog načina opisivanja sebe, svoje borbe i svojih vjerskih ubjeđenja koja je čvrsto branio. Muhamed Ali se povlači iz svijeta profesionalnog boksa 1981. godine, a ubrzo mu je dijagnosticirana i Parkinsonova bolest koja nije spriječila njegovu odlučnost da sprovodi svoju islamsku dužnost, a to je činjenje dobra. On je donirao milione dolara humanitarnim organizacijama a mnoge dobrotvorne akcije je podržavao anonimno. Prije izbijanja Zaljevskog rata, 1990. godine susreo se i sa Sadamom Huseinom u Iraku, te pregovarao oko oslobađanja 15 talaca. Pozvao je, 1997. godine i američku vladu da donira novac ugroženim stanovnicima Ruande, te sudjelovao još u čitavoj lepezi humanitarnih akcija.

Muhamed Ali je na ceremoniji otvaranja Zimskih olimpijskih igara 1996. godine u Atlanti, bio počašćen da, bakljom koju je nosio pred 800.000 posjetilaca, upali olimpijski plamen koji je označavao početak olimpijskih igara što je bio najdirljiviji trenutak u životu velikog Alija. Ali je čovjek koji nije savladavao prepreke samo u ringu, već i u svakodnevnom životu. To je čovjek koji se čvrsto drži svojih vjerskih ubjeđenja i kojeg će simpatizeri i historija vječno pamtiti. On je jedina zvijezda po kojoj se ne gazi.

ARAPSKO SLOVO KOJE SE ZOVE SLOVO LJUBAVI

Arapsko slovo "waw" se još zove "slovo ljubavi" jer je ono veznik koji spaja dvije riječi.

Ustvari, "waw" je veznik "i" u arapskom jeziku. Da nije slova "waw" ili "i" stvari se ne bi mogle logički vezati. "Waw" je i slovo zakletve u Kur'anu (Wa-l-'Asr - Tako mi Vremena...). Harf "waw" u islamskoj kaligrafiji je slovo ljubavi. Arapska riječ za ljubav "wadd" počinje ovim harfom, a Božije lijepo ime "Wadud" ustvari je dva puta napisana riječ "wad" i znači "Voljeni". Ime Muhammed postaje Mahmud kad se iza drugog harfa "mim" doda "waw" i onda završava sa riječi ljubav. Riječ "Maqam Mahmud" spominje se u ezanskoj dovi u kojoj se od Svevišnjeg moli da Poslaniku dadne časno i hvaljeno mjesto - mjesto ljubavi ustvari. Da bude voljen kao što i jeste, kao što je i ezan i vjera islam - poziv na ljubav.

MUSLIMANSKO NASLIJEĐE – ŽENE HIRURZI

U vriježeno je mišljenje da je u prošlosti medicina bila nauka rezervisana isključivo za muškarce. Razlog za to je evropska historija medicine koja sve do kraja 18. stoljeća ne spominje nijednu ženu u ulozi ljekara. Međutim, kroz povijest islamskog svijeta postoje jasne činjenice i dokazi da su u razvoju medicine kao nauke žene bile ravnopravne s muškarcima.

Prve ilustracije koje prikazuju žene kako se bave medicinom, tačnije hirurgijom, objavljene su u knjizi Carska hirurgija koju je osmanski hirurg, Saferedin Sabundžuolu, priredio krajem 14. stoljeća. Ovo djelo predstavlja prvi hirurški atlas na svijetu. Ilustracije iz ove knjige prikazuju žene kako obavljaju različite ginekološke i neurohirurške zahvate. Žene hirurzi bile su priznate i cijenjene u Osmanskoj državi te su imale dozvolu da se ravnopravno i samostalno bave medicinom i liječenjem kao i muškarci. O toj ravnopravnosti govore i izrazi tabib ili hekim koji se odnose na muške ljekare, odnosno tabibe i hekime kadin koji označavaju ženske ljekare. Različiti nazivi za ženske ljekare govore o tome da su žene imale i uže specijalnosti u medicini. Tako se naziv nineler odnosi na medicinsku sestru, alazci kadinlar na doktoricu koja se bavi liječenjem kožnih bolesti, morti tabibe na doktoricu koja se bavi otkrivanjem uzroka smrti, a tosbagaci kadin na žene koje su se bavile spravljanjem lijekova.

FORBESOVA LISTA NAJUTJECAJNIJIH LJEKARA

Dr. Alaa Murabit visoki je povjerenik UN-a
za globalnu zdravstvenu politiku

Američki poslovni list Forbes uvrstio je kanadsku doktoricu Alau Murabit (28) na listu 30 najutjecajnijih ljekara mlađih od 30 godina. Murabit trenutno obnaša funkciju visokog povjerenika UN-a za globalnu zdravstvenu politiku. Svoj društveni angažman započela je kao student medicine u Libiji gdje je osnovala organizaciju za promociju zdravlja žena. Početkom 2016. godine Alaa je postala najmlađi pripravnik u zdravstvenom sektoru UN-a. Dobitnica je nekoliko prestižnih nagrada među kojima su nagrade Vlade Italije i Univerziteta Harvard za različite zdravstvene projekte. „Najvažnije je gledati i ići naprijed, konstantno stremeći ka poboljšanju svijeta oko sebe. Ono za što se zalažem kao povjerenik UN-a jeste poboljšanje zdravstvene skrbi, naročito u područjima svijeta gdje je ona nedovoljna“, izjavila je Murabit.

PITANJA I ODGOVORI

- **DA LI JE ISPRAVAN MESH PO ČARAPAMA?**

Pitanje:

Molim Vas, možete li mi odgovoriti da li je ženi dozvoljeno abdest uzeti potiranjem mokrom rukom preko štramplici koje su obučene nakon što sam npr. ujutro abdestila. Nekad nisam u prilici da ih skinem pa onda uzmem abdest (npr. kada sam u abdesthani).

Odgovor:

Štramplice se u ovom pitanju tretiraju kao čarape. Pretežno mišljenje u našem mezhebu jeste da mesh po običnim čarapama nije dozvoljen, pa prema tome nije dozvoljen ni po štramlama. Za dozvoljenost mesha po mestvama (čarapama/štramlama) uvjetuje se da se u njima može ići nekoliko stotina metara, a po nekima i nekoliko kilometara, a da se ne pocijepaju i da vlaga ne dopre do nogu. U slučaju velike hladnoće, smatramo da je dozvoljeno učiniti mesh po debljim, neprozirnim čarapama (posebno ako su podšivene kožom), postupajući po olakšici, ali je svakako bolje prati noge prilikom abdesta, jer se time izbjegava razmimoilaženje pravnika o dozvoljenosti spomenutog postupka.

- **ŠERIJATSKI STAV O UPOTREBI SREDSTAVA ZA ČIŠĆENJE RUKU KOJA SADRŽE ALKOHOL**

Pitanje:

Esselamu alejkum!

Da li je dozvoljeno koristiti sredstvo za dezinfekciju ruku u kojem se nalazi alkohol?

Odgovor:

Upotreba sredstva za dezinfekciju ruku u kojem se nalazi alkohol nije zabranjena. Razlog zabrane alkohola je njegovo svojstvo da djeluje opijajuće, a toga nema u spomenutom slučaju.

- **UZIMANJE ABDESTA NAKON GUSULA**

Pitanje:

Da li je poslije kupanja potrebno uzeti i abdest da bi bio čist za klanjanje namaza, učenje Kur'ana?

Odgovor:

Ukoliko se obave farzovi gusula (kupanja), a to su: ispiranje usta i nosa i pranje cijelog tijela, osoba je postigla potpunu čistoću i nakon toga može klanjati, učiti Kur'an i činiti druge ibadete kod kojih se uvjetuje abdest.

Uzimanje abdesta tokom kupanja je sunnet, a ne obaveza.

PITANJA I ODGOVORI

- **ŽENA I UZIMANJE PREZIMENA OD MUŽA PRILIKOM SKLAPANJA BRAKA**

Pitanje:

Da li je grijeh da žena uzme prezime od svog muža?

Odgovor:

Žena ima pravo da zadrži svoje prezime, ukoliko to želi, prilikom vjenčanja, bez dodavanja ili s dodavanjem muževljevog prezimena. Nema smetnje ako bi uzela i samo muževljevo prezime, jer se u vjenčanom listu kao i rodnom listu uvijek navodi i djevojačko prezime udate žene, tako da tu ne može biti nikakve zabune u vezi njenog ranijeg i novog prezimena. Međutim, najbolja je opcija da svom prezimenu doda muževljevo prezime jer se na taj način prepoznaje da je udata, a ne gubi se ni trag njenom porijeklu.

- **ŠERIJATSKO SKLAPANJE BRAKA PRIJE OPĆINSKOG**

Pitanje:

Esselamu alejkum!

Da li je validan brak koji je sklopljen samo šerijatski, bez općinskog vjenčanja, od strane nekog poznanika, prijatelja ili rođaka, s ciljem zadržavanja prava na neka primanja, stipendije, pravo na šehidsku naknadu ili dječiji doplatak?

-

Odgovor:

Esselamu alejkum!

Prema proceduri Islamske zajednice, nema šerijatskog sklapanja braka prije zakazivanja sklapanja braka kod matičara. Druge forme ne odobravamo niti za njih odgovaramo. Ustanova šerijatskog braka ne može se zloupotrebljavati u svrhu varanja države.

POSTAVI PITANJE

Pitanje možete postaviti putem emaila: pitanja@rijaset.ba

Na pitanja odgovara muftija prof. dr. Enes Ljevaković

Fetva-i-emin Vijeća muftija Islamske zajednice

ODGOVORE NA VELIKI BROJ PITANJA MOŽETE NAĆI NA WEB
PORTALU ISLAMSKE ZAJEDNICE

www.islamskazajednica.ba

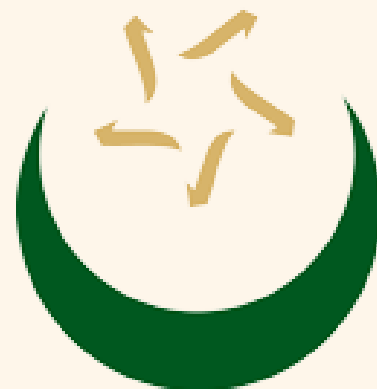

**ISLAMSKA ZAJEDNICA
U BOSNI I HERCEGOVINI**

Totalt antal medlemmar 4. november 2020.	
15149	
Församling	Antal medlemmar
Borås	913
Trosa	103
Gislaved	647
Göteborg	1236
Halmstad	386
Helsingborg	603
Jönköping	507
Kalmar	205
Karlskoga	2
Karlstad	96
Landskrona	626
Linköping	531
Malmö	1850
Motala	268
Norrköping	950
Oskarshamn	18
Skövde	753
Stockholm	1532
Surte	158
Trelleborg	424
Trollhättan	362
Varberg	170
Vetlanda	159
Värnamo	610
Västerås	647
Växjö	443
Örebro	950

BOSNIAKISKA ISLAMISKA SAMFUNDET

ISLAMISKA ZAJEDNICA BOŠNJAKA U ŠVEDSKOJ

BILTEN

Informativne novine
Islamske zajednice Bošnjaka u Švedskoj

GLAVNI UREDNIK
Idriz-ef. Karaman,
glavni imam

IZVRŠNI UREDNIK
Nezir-ef. Špiodić

E-mail:

bilten@izb.se

Web:

www.izb.se

Islamska zajednica Bošnjaka u Švedskoj

SEKRETARIJAT

Mail: kontakt@izb.se

Tel: 0520-49 90 64

Mob: 0763-10 24 47

Adresa: BIS, Åkerssjövägen 10, 461 53 Trollhättan

MEVLUDU-NNEBIJJ

MUBAREK OLSUN!

